

Обґрунтування

щодо схвалення проєкту рішення, що має ознаки регуляторного акта, – постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕ та НКРЕКП»

(зміни до постанови НКРЕ від 23 липня 2013 року № 1009 «Про встановлення параметрів регулювання, що мають довгостроковий строк дії, для цілей стимулюючого регулювання» та постанови НКРЕКП від 05 жовтня 2018 року № 1175 «Про затвердження Порядку встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії»)

Законами України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП) передбачено створення сприятливих умов для залучення інвестицій у розвиток ринків у сферах енергетики та комунальних послуг, а також, що методики (порядки) встановлення (формування) тарифів, зокрема на послуги з розподілу електричної енергії, мають забезпечувати справедливі норми прибутку на інвестований капітал, а також короткострокові та довгострокові стимули операторам систем розподілу до підвищення ефективності.

На виконання частини шостої статті 7 Закону протягом 2020 року відбулось реформування системи цінового регулювання, а саме удосконалено нормативну базу НКРЕКП (прийняту у 2013 році), яка дозволила запровадити стимулююче регулювання для операторів систем розподілу.

Згідно з вимогами Закону прийнято постанову НКРЕКП від 05.10.2018 № 1175 «Про затвердження Порядку встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії», якою визначено процедуру встановлення тарифів на послуги з розподілу електричної енергії за умови переходу на стимулююче тарифоутворення (проте на перехідний період дозволяється застосування методології «витрати +») (далі – Порядок 1175).

Слід зазначити, що постановою НКРЕ від 23.07.2013 № 1009 «Про встановлення параметрів регулювання, що мають довгостроковий строк дії, для цілей стимулюючого регулювання» встановлено на перший регуляторний період (3 роки) параметри регулювання, що мають довгостроковий строк дії, для цілей стимулюючого регулювання для суб'єктів господарювання, які мають ліцензію на провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії (далі – Постанова 1009).

Протягом 2021 та 2022 років стимулююче регулювання запроваджено для 26 операторів систем розподілу (із загальної кількості 32), яке передбачає тарифоутворення на основі довгострокового регулювання тарифів, спрямованого на залучення інвестицій для будівництва та модернізації інфраструктури електричних мереж та стимулювання ефективності витрат електророзподільних компаній.

Впровадження стимулюючого регулювання мало на меті надання компаніям дієвих стимулів до скорочення неефективних операційних витрат та покращення, відповідно до взятих операторами систем розподілу зобов'язань, зокрема таких показників діяльності:

збільшення обсягу інвестицій в розбудову, модернізацію та реконструкцію електричних мереж, із відповідними позитивними наслідками для технічного стану розподільних електричних мереж, безпеки та якості послуг з розподілу електричної енергії;

зниження величини технологічних витрат електричної енергії в електромережах, покращення показників енергоефективності;

поліпшення показників якості послуг з постачання електричної енергії SAIDI, SAIFI (скорочення кількості та тривалості відключень);

скорочення терміну приєднання та плати за приєднання і, як наслідок, підвищення інвестиційної привабливості для іноземних інвесторів;

збільшення обсягів електрифікації територій для населення, яке отримало земельні ділянки для забудови;

підвищення ефективності діяльності операторів систем розподілу.

Разом з цим, з 24.02.2022 Указом Президента України по всій території України введено воєнний стан. Так, у зв'язку зі ситуацією в країні (активної фази війни з агресором, ведення бойових дій в окремих регіонах України, а також вимушеного переселення громадян із особливо небезпечних регіонів країни) спостерігається, у тому числі на територіях, які перебувають під контролем України, суттєве зниження розрахунків за електричну енергію, зокрема за послуги з розподілу електричної енергії, що ставить під загрозу належне функціонування операторів систем розподілу.

На сьогодні до НКРЕКП надходять чисельні звернення щодо необхідності удосконалення окремих положень нормативно-правової бази НКРЕКП з питання впровадження стимулюючого регулювання для операторів системи розподілу, у зв'язку із особливим періодом діяльності ОСР, яким встановлено тарифи на послуги з розподілу електричної енергії із застосуванням стимулюючого регулювання.

Для винайдення шляхів врегулювання проблемних питань діяльності операторів систем розподілу в умовах воєнного часу було проведено відповідні наради із залученням заінтересованих представників, здійснено моніторинг та аналіз діяльності компаній, опрацьовано питання стосовно можливості виконання компаніями інвестиційних програм, дотримання показників якості та інших показників в цей складний час.

На сьогодні є необхідність удосконалення стимулюючого тарифоутворення для операторів систем розподілу, яким встановлено тарифи на послуги з розподілу електричної енергії із застосуванням стимулюючого регулювання, а саме актуалізації та розширенні переліку окремих положень Порядку 1175 та Постанови 1009, згідно з якими, зокрема передбачено:

- продовжити перший регуляторний період до 4 років (зараз 3 роки);
- передбачити на 2023 рік регуляторну норму доходу на нову базу активів на нульовому рівні (зараз 16,74%);
- продовжити до 14 років строк досягнення цільового показника якості послуг (зараз 13-й рік);
- застосувати деякі показники ефективності для 2023 року на нульовому рівні;

- параметр коригування необхідного доходу за недотримання цільового показника якості послуг для міської (сільської) території для 2022 року не застосовувати;
- при здійсненні коригування необхідного доходу не застосовувати фактичний індекс цін виробників промислової продукції (використовувати лише прогнозний індекс цін);
- коригування необхідного доходу за недотримання цільового показника якості послуг для міської/сільської території для 2022 року не застосовувати.

Крім того, Порядком 1175 передбачено удосконалення положень в частині встановлення тарифів для операторів систем розподілу із застосуванням методології «витрати +», зокрема подовжено до 19 років строк досягнення цільового показника якості послуг (зараз строк досягнення – 18-й рік), коригування необхідного доходу за недотримання цільового показника якості послуг для 2022 року не застосовувати.

З огляду на зазначене, Департаментом із регулювання відносин у сфері енергетики розроблено проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕ та НКРЕКП» (далі –Проєкт рішення).

Отже, пропонується схвалити Проєкт рішення та розмістити його на офіційній сторінці в мережі Інтернет за адресою: www.nerc.gov.ua з метою одержання зауважень та пропозицій.

Проєкт рішення додається.

**Директор Департаменту із регулювання
відносин у сфері енергетики**

А. Огньов

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження Змін до деяких
постанов НКРЕ та НКРЕКП

Відповідно до законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про ринок електричної енергії», у зв'язку з воєнним станом в Україні, введеним відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та продовженим Указами Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022, від 18 квітня 2022 року № 259/2022, від 17 травня 2022 року № 341/2022 та від 12 серпня 2022 року № 573/2022, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

К. Ущатовський

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Національної
комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг

№ _____

ЗМІНИ

до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

1. Унести до пункту 1 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, від 23 липня 2013 року № 1009 «Про встановлення параметрів регулювання, що мають довгостроковий строк дії, для цілей стимулюючого регулювання» такі зміни:

- 1) в абзаці першому цифру «3» замінити цифрою «4»;
- 2) підпункт 2 доповнити знаками, словами та цифрами «(для 2023 року – 0 відносних одиниць)»;
- 3) підпункт 3 доповнити знаками, словами та цифрами «(для 2023 року – 0 %)»;
- 4) підпункт 5 доповнити знаками, словами та цифрами «(для 2023 року – 0 відносних одиниць)»;
- 5) підпункт 6 доповнити знаками, словами та цифрами «(для 2023 року – 0 відносних одиниць)»;
- 6) у підпункті 11 цифри «13» замінити цифрами «14».

2. Унести до Порядку встановлення (формування) тарифів на послуги з розподілу електричної енергії, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 05 жовтня 2018 року № 1175, такі зміни:

- 1) в абзаці двадцять третьому пункту 1.2 глави 1 цифру «3» замінити цифрою «4»;

2) у главі 5:

підпункт 1 пункту 5.1 доповнити знаками та словами «(крім випадків зміни параметрів, що є необхідним в умовах воєнного стану)»;

абзац шостий пункту 5.7 доповнити словами, буквами та знаками «(на період дії воєнного стану $OKB^y_t = OKB^{\phi}_t$)»;

абзац четвертий пункту 5.12 доповнити знаками, словами, цифрами та буквами «(на 2023 рік амортизація на активи, створені на дату переходу до стимулюючого регулювання (A^{ct}_t), дорівнює A^{ct}_{t-1} , врахованій в тарифах 2022 року)»;

у пункті 5.19:

абзац сьомий після слова «які» доповнити словами, цифрами та знаками «на 2021 рік та, починаючи з 2023 року,» та після слова «формулами» доповнити цифрами та словом «20 та 21»;

абзац восьмий викласти в такій редакції:

$$\langle SAIDI_{t-1}^{M(c)p} = SAIDI_0^{M(c)} - \frac{(SAIDI_0^{M(c)} - SAIDI_{\text{ц}}^{M(c)}) \times N}{NN-1}, \text{ хв (20)} \rangle;$$

після абзацу восьмого доповнити новим абзацом дев'ятим такого змісту:

«На 2022 рік для ліцензіатів, які перейшли на стимулююче регулювання з 2021 року, $SAIDI_{t-1}^{M(c)p}$ залишаються на рівні 2021 року, а для ліцензіатів, які перейшли на стимулююче регулювання з 2022 року, – на базовому рівні.»

У зв'язку з цим абзаци дев'ятий – вісімнадцятий вважати відповідно абзацами десятим – дев'ятнадцятим;

абзац тринадцятий доповнити знаками, словами, цифрами та буквою «(з 2023 року при визначенні порядкового номеру року t з початку переходу до стимулюючого регулювання 2022 рік не враховується)»;

доповнити новим абзацом такого змісту:

«Коригування необхідного доходу відповідно до даних виконання цільового завдання щодо досягнення показників якості послуг за 2022 рік не застосовується.»;

3) у пункті 7.24 глави 7:

абзац шостий замінити трьома новими абзацами шостим – восьмим такого змісту:

«на 2021 рік та, починаючи з 2023 року, $SAIDI_{t-1}^{M(c)p}$ визначається за формулами 37 та 38

$$SAIDI_{t-1}^{M(c)p} = SAIDI_0^{M(c)} - \frac{(SAIDI_0^{M(c)} - SAIDI_{\text{ц}}^{M(c)}) \times N}{19 - 1}, \text{ хв (37)}$$

на 2022 рік $SAIDI_{t-1}^{M(c)p}$ залишаються на рівні 2021 року;».

У зв'язку з цим абзаци сьомий – десятий вважати відповідно абзацами дев'ятим – дванадцятим;

в абзаці десятому слова «останні три» замінити цифрами та знаком «2018 – 2020»;

після абзацу одинадцятого доповнити новим абзацом дванадцятим такого змісту:

«N – порядковий номер року t починаючи з 2021 року (з 2023 року при визначенні порядкового номеру року t – 2022 рік не враховується);».

У зв'язку з цим абзац дванадцятий вважати абзацом тринадцятим;
в абзаці тринадцятому цифри «18» замінити цифрами «19»;

доповнити трьома новими абзацами такого змісту:

«Для нових ліцензіатів коригування необхідного доходу за даними виконання цільового завдання щодо досягнення показників надійності (безперервності) електропостачання починається з другого повного року здійснення діяльності з розподілу електричної енергії.

Для нових ліцензіатів (та які перейшли з 2022 року) базові індекси середньої тривалості довгих перерв (технологічних порушень в електричних мережах ліцензіата та запланованих без попередження споживача) для міської (сільської) території визначаються на рівні фактичних індексів середньої тривалості довгих перерв для міської (сільської) території за перший повний рік здійснення діяльності з розподілу електричної енергії.

Коригування необхідного доходу за даними виконання цільового завдання щодо досягнення показників надійності (безперервності) електропостачання за 2022 рік не застосовується.».

Директор Департаменту із
регулювання відносин у сфері енергетики

А. Огньов